

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ ¹⁾

z dnia2010 r.

w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach

Na podstawie art. 71b ust. 7 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa warunki organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy, w:

- 1) przedszkolach specjalnych oraz oddziałach specjalnych w przedszkolach ogólnodostępnych;
- 2) szkołach specjalnych wszystkich typów, w tym szkołach przysposabiających do pracy, oraz oddziałach specjalnych w szkołach ogólnodostępnych;
- 3) młodzieżowych ośrodkach wychowawczych;
- 4) młodzieżowych ośrodkach socjoterapii;
- 5) specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych;
- 6) specjalnych ośrodkach wychowawczych;

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 216, poz. 1591).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz.917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz.1241 i Nr 219, poz. 1705 oraz z 2010 r. Nr 44, poz.250 i Nr 54, poz. 320.

- 7) ośrodkach umożliwiających dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, realizację odpowiednio:
- a) obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego,
 - b) obowiązku szkolnego,
 - c) obowiązku nauki.

§ 2. 1. Przedszkola specjalne, oddziały specjalne w przedszkolach ogólnodostępnych, szkoły specjalne oraz oddziały specjalne w szkołach ogólnodostępnych organizuje się dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych:

- 1) niesłyszących;
 - 2) słabo słyszących;
 - 3) niewidomych;
 - 4) słabo widzących;
 - 5) z niepełnosprawnością ruchową;
 - 6) z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim;
 - 7) z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym;
 - 8) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera;
 - 9) z niepełnosprawnościami sprzężonymi
- z zastrzeżeniem ust. 2 i 3.

2. Przedszkoli specjalnych i oddziałów specjalnych w przedszkolach ogólnodostępnych nie organizuje się dla dzieci, o których mowa w ust. 1 pkt 6.

3. Szkoły specjalne przysposabiające do pracy organizuje się wyłącznie dla młodzieży, o której mowa w ust. 1 pkt 7 i 9.

4. Szkoły specjalne dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym organizuje się wyłącznie w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii.

5. Oddziałów specjalnych dla dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym nie organizuje się w szkołach ogólnodostępnych.

6. Organizację zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim określają przepisy w sprawie zasad

organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim.

§ 3. 1. W klasach I-IV szkoły podstawowej specjalnej i w oddziale specjalnym zorganizowanym w szkole ogólnodostępnej dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, z niepełnosprawnością ruchową, z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera i z niepełnosprawnościami sprzężonymi, zatrudnia się pomoc nauczyciela.

2. W klasach V-VI szkoły podstawowej, w gimnazjum i w szkole ponadgimnazjalnej, dla uczniów, o których mowa w ust. 1, można zatrudnić pomoc nauczyciela. Dyrektor szkoły ustala zajęcia, w których ze względu na indywidualne potrzeby edukacyjne dzieci i młodzieży niepełnosprawnych uczestniczy pomoc nauczyciela.

§ 4.1. Kształcenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, w tym dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, którym przedłużono okres nauki, na podstawie przepisów w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, w szkołach i oddziałach, o których mowa w § 1, oraz dzieci i młodzieży niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, w szkołach specjalnych, może być prowadzone nie dłużej niż do ukończenia przez ucznia:

- 1) 15. roku życia - w przypadku szkoły podstawowej;
- 2) 19. roku życia - w przypadku gimnazjum;
- 3) 23. roku życia - w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej.

2. Liczbę dzieci w oddziale przedszkola specjalnego i w oddziale specjalnym w przedszkolu ogólnodostępnym oraz liczbę uczniów w oddziale szkoły specjalnej i w oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej określają przepisy w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.

§ 5. Przedszkola specjalne, w tym przedszkola specjalne działające w ośrodkach, o których mowa w § 1 pkt 5, oddziały specjalne w przedszkolach ogólnodostępnych, szkoły specjalne, w tym szkoły specjalne działające w ośrodkach, o których mowa w § 1 pkt 3-5, oraz oddziały specjalne w szkołach ogólnodostępnych zapewniają:

- 1) realizację zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego;
- 2) odpowiednie warunki do nauki, sprzęt specjalistyczny i środki dydaktyczne;
- 3) realizację zajęć specjalistycznych, rewalidacyjnych, resocjalizacyjnych oraz innych zajęć, stosownie do potrzeb, w tym alternatywnych metod komunikacji;
- 4) realizację programu wychowania przedszkolnego lub programu nauczania, o których mowa w przepisach w sprawie dopuszczania do użytku w szkole programów wychowania przedszkolnego i programów nauczania oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników;
- 5) realizację programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki;
- 6) realizację indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego określającego zakres zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów, formy i metody pracy oraz rodzaj zajęć, o których mowa w pkt 3, prowadzonych z uczniem, zgodnie z jego indywidualnymi potrzebami edukacyjnymi i możliwościami psychofizycznymi;
- 7) wielospecjalistyczną ocenę poziomu funkcjonowania ucznia dokonywaną na danym etapie edukacyjnym, nie rzadziej niż raz w roku, przez nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z uczniem, wchodzących w skład Zespołu, o którym mowa w przepisach w sprawie ramowego statutu publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, będącą podstawą modyfikowania indywidualnego programu edukacyjno – terapeutycznego;
- 8) pomoc psychologiczno – pedagogiczną uczniom, rodzicom i nauczycielom;
- 9) udzielanie pomocy rodzicom w zakresie doskonalenia umiejętności niezbędnych we wspieraniu rozwoju dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- 10) integrację ze środowiskiem rówieśniczym;
- 11) przygotowanie do samodzielności w życiu dorosłym.

§ 6. Nauczyciele i specjaliści, o których mowa w § 4 pkt 7, we współpracy z rodzicami ucznia:

- 1) rozpoznają indywidualne potrzeby edukacyjne i możliwości psychofizyczne dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym;
- 2) organizują i prowadzą zajęcia edukacyjne, w szczególności opracowują i realizują programy, o których mowa w § 4 pkt 4 i 6;

- 3) realizują zadania wynikające z programu wychowawczego szkoły i programu profilaktyki;
- 4) analizują efektywność stosowanych metod oraz dostosowują tempo nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży;
- 5) dokonują wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, o której mowa w § 4 pkt 7;
- 6) przygotowują i prowadzą zajęcia, o których mowa w § 4 pkt 3;
- 7) prowadzą lub organizują różnego rodzaju formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dziecka i jego rodziny.

§ 7. 1. Warunki i formę sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, zwanego dalej „sprawdzianem”, egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, zwanego dalej „egzaminem gimnazjalnym”, egzaminu maturalnego, a także egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, przeprowadzanych zgodnie z przepisami w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych, dostosowuje się do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych ucznia lub absolwenta niepełnosprawnego, na podstawie orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

2. W szkole, w której do sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe przystępują uczniowie lub absolwenci niepełnosprawni, posiadający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, odpowiednio przewodniczący szkolnego zespołu egzaminacyjnego, przewodniczący szkolnego zespołu nadzorującego lub kierownik ośrodka egzaminacyjnego dostosowuje warunki i formę przeprowadzenia sprawdzianu lub egzaminu do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów lub absolwentów, zgodnie z informacją, o której mowa w ust. 7, z uwzględnieniem rodzaju ich niepełnosprawności, w szczególności przez:

- 1) zminimalizowanie ograniczeń wynikających z niepełnosprawności, wykorzystanie odpowiedniego sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych;

2) odpowiednie przedłużenie czasu przewidzianego na przeprowadzenie sprawdzianu lub egzaminu.

3. Dla uczniów niepełnosprawnych, o których mowa w § 2 ust.1, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, przystępujących do sprawdzianu lub egzaminu gimnazjalnego, przygotowuje się zestawy zadań dostosowane do rodzaju ich niepełnosprawności.

4. Dla absolwentów niewidomych, słabo widzących lub z niepełnosprawnościami sprzężonymi, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, przystępujących do egzaminu maturalnego lub egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, przygotowuje się arkusze egzaminacyjne dostosowane do rodzaju ich niepełnosprawności.

5. Dla absolwentów niesłyszących, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, przystępujących do egzaminu maturalnego z języka polskiego, historii, wiedzy o społeczeństwie i języka obcego nowożytnego, przygotowuje się arkusze egzaminacyjne dostosowane do rodzaju ich niepełnosprawności.

6. W czasie przeprowadzania sprawdzianu lub egzaminów, o których mowa w ust. 1, należy zapewnić obecność specjalisty z zakresu danej niepełnosprawności, jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem lub absolwentem niepełnosprawnym i pomocy w obsłudze sprzętu specjalistycznego i środków dydaktycznych.

7. Dyrektor Centralnej Komisji Egzaminacyjnej opracowuje szczegółową informację o sposobie dostosowania warunków i formy przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego, egzaminu maturalnego i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe do potrzeb uczniów i absolwentów niepełnosprawnych i podaje ją do publicznej wiadomości na stronie internetowej Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, nie później niż do dnia 1 września roku szkolnego, w którym jest przeprowadzany sprawdzian lub egzamin.

§ 8. Kształcenie dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym, którzy rozpoczęli lub rozpoczną naukę w szkołach i oddziałach, o których mowa w § 1, do dnia 31 sierpnia 2012 r., jest prowadzone nie dłużej niż do ukończenia przez ucznia:

1) 18. roku życia - w przypadku szkoły podstawowej;

- 2) 21. roku życia - w przypadku gimnazjum;
- 3) 24. roku życia - w przypadku szkoły ponadgimnazjalnej.

§ 9. Dzieci i młodzież: z chorobami przewlekłymi, z zaburzeniami psychicznymi, z zaburzeniami zachowania i zagrożone uzależnieniem, które przed dniem wejścia w życie rozporządzenia rozpoczęły naukę w szkole specjalnej lub oddziale specjalnym w szkole ogólnodostępnej, mogą kontynuować naukę w tej szkole lub oddziale aż do ukończenia szkoły.

§ 10. Traci moc rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 18 stycznia 2005 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w specjalnych przedszkolach, szkołach i oddziałach oraz w ośrodkach (Dz. U. Nr 19, poz. 166).

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2010 r., z wyjątkiem § 3 ust. 1, który wchodzi w życie z dniem 1 września 2012 r.

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**